

Egy életút vázlatja

Nyolcvan esztendővel ezelőtt, 1905-ben született Bodor Károly, helyi munkásmozgalom-történetünk tevékeny alakja. A dorozsmai tanyák gyermeke volt. Apja szegény napszámos, akit 1914-ben behívtak katonának, hogy azután értelmetlenül eltűnjék a világháború halálos forgatagában. Öt árva gyermek maradt apa és kenyérkereső nélkül. Nélkülözés, nyomor, árvaság, a téglaverés és kubikolás kemény munkájával eltöltött évek, a kiáltó szociális igazságtalanságok tudatának érlelődése szükségképpen vezették el a keserves élettapasztalatokat gyűjtő fiatal embert egy emberről, boldogabb jövőért küzdő mozgalom közösségébe.

A Földmunkások Országos Szövetsége kiskundorozsmai tagszervezetében 1925-től 1934-ig serénykedett, de ott volt a helyi műkedvelőcsoporthoz is. A dorozsmai munkás kultúr-egylet mint oly sok más helyen, alkalmat adott a politizálásra, a baloldali gondolatok propagálására, olyan műsorok szervezésére, amelyekre játszatva politikamentes program, válogatás igyekezett a hatóságok szemé elől elrejteni a valódi szándékot, a szocialista eszmék terjesztését. Persze a hatalmi szerveket sem lehetett könnyen félrevezetni. Például az 1932. márciusi 15-re tervezett irodalmi emlékünnepelet a következő indoklással tiltotta be Dorozsma főszolgabírája: „a műsor tárgyát képező költemények összeválogatása oly tendenciát mutat, hogy az alkalmas az egyes társadalmi rétegek közötti ellentétek kiélezésére...”

A nagy gazdasági világválság szociális dilemmáit természetesen hozzátartoztak a dorozsmai hétköznapihoz. A községben egyébként az 1920-as évek elejétől fogva komoly bázisa volt a szociáldemokratáknak, főleg a kubikusok és a téglaverő munkások körében. A főszolgabíró ez idő tájt több jelentésben rámutatott: a párt részben az ide tartozó munkástömegek, részben a megfelelő munkaalalom hiánya miatt (1930-ban több mint 800 téglaverőnek nem volt kenyérkereseti lehetősége) nagyonis feilődésképes. Nem véletlen olvashatunk a Délmagyarországi 1930. áprilisi 4-i számában arról, hogy „lovasrohammal, puskatus-

sal, szorongással verték szét a csendőrök a dorozsmai munkanélkülieket.”

A Magyarországi Földmunkások Országos Szövetségének 1934. évi bejelentésében dorozsmai csoportjának megszűnését, Jónéhány társával együtt Bodor Károly is ekkor lépett be a Magyarországi Szociáldemokrata Pártba. 1936-ban a kiskundorozsmai szocialisták titkárá lett. Két évvel később pedig ott találjuk a MÉMOSZ (Magyarországi Énitőmunkások Országos Szövetsége) helyi csoportjának szervezői között.

A felszabadulás életének úji eseményekben gazdag, tevékeny szakaszát nyitotta meg. Miközben a főváros és a Dunántúl népe még a régi uralom kényszerű tragediáját élte át, a szovjet csapatok ellenőrizte kelet-magyarországi területeken már kezdetét vette a demokratikus újjáépítés. Kiskundorozsman 1944. október 25-én alakult meg az MKP (Magyar Kommunista Párt) helyi szervezete. A mai orvosi rendelőben került sor az alapító tagok összeállítására. A több mint 70 főt számláló párt-szervezet titkárává Bodor Károlyt választották, aki rövidesen bekapcsolódott az Ideiglenes Nemzetgyűlés munkájába is. 1948-tól járási párttitkárként tevékenykedett, s becsülettel állt

helyt 1956 nehéz napjaiban. Vállalati igazgató, megyei pártbizottsági tag s revíziós bizottsági elnök volt az 1956 utáni időszakban. Megalakulása első napjaitól kezdve tagja volt a munkásársaságnak. E fegyveres szolgáltatnak csak halála vetett véget. Valamennyi tisztviselésében feladatait a mozgalmi munkakövetelte alaposagál látta el. A nyugdíjba vonulást nem jelentett távolmaradást a közéleti feladatoktól, hisz a Szegedi Járási Pártbizottság fegyelmi bizottsága elnökeként dolgozott tovább.

Az 1969-ben elhunyt Bodor Károly több mint négy évtizedes munkáját szocialista államunk méltán kiérdemelt magas kitüntetések ismerték el. Tulajdonosa volt a Munka Erdemrend arany fokozatának, továbbá a Szocialista Hazáért Erdeméremnek. Születésének 80. évfordulóján kezeveltem emlékezünk Bodor Károlyra, akit tiszteletre méltó életútja a helyi munkásmozgalom jelentős alakjai közé emelt.

Az MSZMP Szeged városi bizottsága és Szeged megyei városi tanácsa Bodor Károly születésének 80. évfordulója alkalmából koszorúzást rendez október 22-én 11 óra-
kor a kiskundorozsmai temetőben levő sírjánál.

A közép-ázsiai szovjet köztársaságban, Tadzsikisztánban 2000-ig 900 ezer hektárral növekszik az öntözött földterületek nagysága. Ezzel lehetővé válik, hogy jelentős mértékben növeljék a gyapot, a gyümölcs- és zöldségfélék, valamint az állattenyésztéshez szükséges takarmánynövények termesztését.

Tadzsikisztánban a földművelésre legalkalmasabb folyóvölgyeket teljes mértékben öntözik, ám a köztársaság területének 93 százalékát hegyek foglalják el. A hegyvidékeken nagy teljesítményű szivattyútelepek, több kilométeres öntözőágutak épülnek, ezek juttatják el az éltető vizet az aszályos földekre. Ezt a „lépést a hegyekbe” a köztársaság fejlett villamosenergiaipara tette lehetővé. Tadzsikisztán vízerőművei (Nurek — 2,7 millió kilowatt, Rogun — épülő erőmű, tervezett teljesítménye 3,6 millió kilowatt stb.) mellett óriási víztározók létesültek, ebből jut az öntözés céljaira is, a villamosenergia pedig működteji a szivattyútelepeket.

(APN)

Öntözés a hegyekben

Kövecsetes (13/57-es), Este 8 órától reggel 7-ig. Csak sürgős esetben.

BALESETI, SEBESZETI ÉS UROLÓGIAI FELVÉTELI ÜGYELET
Ma a balcsertet szenvedett személyeket Szegeden a II. Kórház (Tolbuhin sgt. 57.) veszi fel, sebészeti felvételi ügyeletet az I. sz. Sebészeti Klinikán (Pécsi u. 4.), urológiai felvételi ügyeletet a II. Kórház tart.

EJSZAKAI ORVOSI ÜGYELET
Este 7 órától reggel 7 óráig a felnőtt lakosság részére: Szeged, Hunyadi János sgt. 1. sz. alatt. Telefon: 10-100.

GYERMEKORVOSI ÜGYELET
Munkanapokon 13 órától másnap reggel fél 8 óráig, szombaton, vasárnap és munkaszüneti napokon reggel fél 8 óráig a Lenin krt. 20. szám alatti körzeti gyermekorvosi rendelőben történik a sürgős esetek orvosi ellátása.

FOGORVOSI ÜGYELET
Mindennap este 22 órától reggel 6 óráig, szombaton reggel 7 órától hétfő reggel 7 óráig: Szeged, Zöld Sándor u. 1-3. Telefon: 14-420.

SOS LELKISEGÉLY-SZOLGÁLAT
Mindennap este 7-től reggel 7 óráig. Telefon: 11-000.

Új lap a tudományokról

A magyar tudomány- és technikatörténetben szokatlan, egyben egyedülálló esemény történt. A 140 esztendő *Scientific American* című folyóirat pontos fordításban nálunk is megjelenik. Az eredetileg annyira tér el a hazai megjelenéstől, hogy az itthoni tudományos műhelyekből is közölnek eredményeket.

A Lapkiadó Vállalat kezdeményezését, illetve első eredményét csak üdvözölni lehet. De kijár a dicséret a Révai Nyomdának is a szép előállítáért, meg a Szolnoki Papírgyárnak a jó minőségű papírért. Reméljük, hogy az új folyóirat nagymértékben hozzájárul majd a legfrissebb tudományos eredmények népszerűsítéséhez, általában annak megértéséhez és megértetéséhez,

hogy a tudomány- és technikatörténetben szokatlan, egyben egyedülálló esemény történt. A 140 esztendő *Scientific American* című folyóirat pontos fordításban nálunk is megjelenik. Az eredetileg annyira tér el a hazai megjelenéstől, hogy az itthoni tudományos műhelyekből is közölnek eredményeket.

Az első számnak már a címlapja is megkapó. A délibáb tipológiája c. képen tulajdonképpen egy elképzelt rugalmas képgömb felszínén a Nagy Tavakat járó ércszállító hajó délibábképe látható. (A háttérben a hajó valós képe is látszik). Persze ezt a közölt képet a szemlélő sohasem látja, a képgömb és a tárgy gömb nem látható egyszerre, csupán délibábján.

A lap előbb áttekintést ad szerzőiről, majd az 50, illetve 100 éve megjelent tudományos eredményekről ad recenziákat. Idézik a C-vitamin világsikerét többek között, az Erdélyi Múzeum egyik 1935. évi füzetéből. Közölnek könyvrecenziákat, pl. Bevezetés a mértékelméletbe címűről. (A mértékelmélet modern alapjait a 100 éve született Haar Alfréd szegedi professzor alapozta meg.)

A cikkek szerzői, akik a tudományos világ kiválóságai, széles körűen foglalkoznak a tudománnyal és társadalom kérdéseivel, ezek egy-egy momentumával, pl. a technológiaválasztással, az újdonságok bevezetését illetően. A három egyetemi posztot betöltő Wurtman professzor ír az Alzheimer-kórrol, amely értelmi leépüléssel járó lassú halált okozó betegség, és okát senki nem ismeri. Sőt kérelhetetlen előrehaladásának megállítására sincsenek elképzelések. Lederman cikkéből megtudjuk, hogy az USA-ban mindössze huszadannyit költenek alap kutatásokra, mint alkalmazott kutatásra és fejlesztésre. Ennek ellenére, az alap kutatás nagymértékben hozzájárul a műszaki fejlődéshez. Monforte foglalkozik a digitális hangrögzítés eredményeivel. Olvashatunk a lapban a szoptatásról, a kaliforniai földrengés előrejelzéséről, a világegyetem felfűvődő modelljéről. Működő tudomány címmel Walker cikkét olvashatjuk angol és magyar nyelven a főzés kémiajáról és fizikájáról. A folyóirat végén / szakirodalmi jegyzék is található.

Az új lapot köszöntve kívánjuk, hogy találja meg az utat a kutatóhoz, az orvoshoz, a gyógyszerészhez, a mérnökhöz, a kögazdához, az oktatóhoz, a mezőgazdához, és minden egyetemistához is, s általában mindazokhoz, akik a műszaki tudomány haladásához vonzódnak.

Bátyai Jenő

Családi események

SZÜLETÉS
Rédli Mihálynak és Gesztelyi Csillának György Richard, Keszthelyi Zoltán Tamásnak és Varga Bonbóla Piroskanak, Andree, Földföldi Jánosnak és Szalai Katalinnak Adrienn, Herold Lászlónak és Takács Katalin Evának Szabolcs, Faragó Sándor Zoltánnak és Nagy Annának Zoltán, Tóth Ferencnek és Rajki Erika-
nak Érika, Abraham Andrásnak és Rózsa Ilonának Emese, Horváth Antalnak és Császár Klárának Gábor Antal, Kajtár Józsefnek és Szabó Anna Mária-
nak Ilidró, Kazi Iván Józsefnek és Pakai Rozálynak Timea, Fügura Zoltánnak és Baranyi Piroskának Zoltán István, Dobó Gezőnek és Ördög Mária Magdolnának Tünde Katalin, Kozák Andrásnak és Bogár Zsuzsannának András, dr. Márkus Zoltánnak és Nász Juliánnak Julianna Matild, Komáromi Zoltán Jánosnak és Erdődi Katalinnak Regina, Novák Mihálynak és Czákó Mária Magdolnának Henriett Noémi, Hódi György Pálnak és Pékeltó Klárának Tamás, Király Csabának és Haász Da-

Sárközi Sándor Antalnak és Gyuris Idának Ilonának Zoltán Sándor, Csonki Józsefnek és Horváth Erikának Beatrix Alexandra, Forrai Gyulának és Szücs Magdolnának Gábor, Tauber Zoltánnak és Banos Zsuzsannának Zsuzsa, Hornyák Györgynek és Ványa Erzsébetnek Rita, Langi Józsefnek és Csányi Gabriellának Katalin Klára, dr. Kaprinay Péternek és dr. Rádi Gizellának Eszter Zsuzsanna, dr. Kőrösi Imrénének és Dömötör Ilona Irmanak Kata, dr. Bezeg Attilának és dr. Zaborszky Zitanak Andrá, Balogh Gábornak és Sulyok Gabriellának Bernadett nevű gyermeke született.

HALALOZÁS
Hegedűs Józsefnek Domján Rózsa, Lajkó István, Gyulai József, Balás István Mihálynek Németh Vilma Mária, Szirmai Ferenc, Mészáros Istvánnak Pászti Erzsébet, Bendo Andrásné Jenei Magdolna, Gulyás Lajos Géza, Schwarzenber Gizeლა, Kőrmer Jánosné Jankovics Jolán, Csaliós Péterné Varga Veronika, Abraham Gézáné, Lékirnekzi Antalné Böttyan Mária, Solya József, Arendás István, Novák Imre, Kurucai Mihály, Nyári Imréné, Frestmann Ilona, Berta Jánosné Szanka Veronika, Király Jánosné Nagy Irén, Pipicz Józsefné Molnár Anna, Németh István, Nagy Lászlóné Váradi Ilona, Soja Ilona, Sza Béla, Tóth Jánosné Kakuszi Matild, Nagy János, Lukács Mihály, Csizsik Dezsóné, Szalai István János, Varga Sándorné Bauer Anna, Harsányi János, Csehó István, Tóth Lászlóné Góg Veronika, Kiss Zsigmond, Dövecseri Jánosné Kondács Franciska, dr. Márton Ferenc, Gyuris István, Hargitai László, Kozsú András, Kiss Viktória, Kősa Antal István, Borbély János, Kalmár Imre Ferenc, Tóth Jánosné Vecsernyés Ilona, Lantos József, Kovács Birkás Péter Palmé Sipos-Fekete Margit, Szarvas János, Csóti János Pál, Horváth Józsefné Adam Viktória, Gumics István meghalt.

MIP? HOL? MIKOR?

1985. OKTÓBER 15., KEDD — NÉVNAPO: TERÉZ
A Nap kel 6 óra 2 perckor, és nyugszik 16 óra 57 perckor.
A Hold kel 7 óra 31 perckor, és nyugszik 17 óra 37 perckor.

VIZÁLLÁS
A Tisza vízállása Szegednél hétfőn plusz 93 cm (áradó).

SZAZÓTVEN ÉVE
született Varga Ferenc (1835—1898) állatorvos, a magyar állatorvosi sebeszet kiváló úttörője. 1878-ban ő alapította meg az első magyar állatorvosi szaklapot.

MOZIK
Vörös Csillag: délelőtt 10 óra-
kor: Egy asszony és négy férfi (színes szovjet film, 14 éven aluliaknak nem ajánlott!), délután negyed 4, fél 6 és háromnegyed 8 óra-
kor: A bég csapdája (színes szovjet kalandfilm).

Faklya: délután háromnegyed 3 óra-
kor: A csodatévő palatábla (színes, m. b. szovjet mese-
film), negyed 6 és fél 8 óra-
kor: Egy asszony és négy férfi (színes szovjet film, 14 éven aluliaknak nem ajánlott!).

Szabadság: délután fél 4, háromnegyed 6 és 8 óra-
kor: Ót lára aranyrög (színes, m. b. francia kalandfilm, III. helyár.).

Filtméka (Kigó u. 4.): este 6 óra-
kor: A méhkas (színes, m. b. spanyol film, 14 éven aluliaknak nem ajánlott!).

ÜGYELETES
GYÓGYSZERTÁR
Klauzá tér 3. szám (13/57-es), Este 8 órától reggel 7-ig. Csak sürgős esetben.

BALESETI, SEBESZETI ÉS UROLÓGIAI FELVÉTELI ÜGYELET
Ma a balcsertet szenvedett személyeket Szegeden a II. Kórház (Tolbuhin sgt. 57.) veszi fel, sebészeti felvételi ügyeletet az I. sz. Sebészeti Klinikán (Pécsi u. 4.), urológiai felvételi ügyeletet a II. Kórház tart.

EJSZAKAI ORVOSI ÜGYELET
Este 7 órától reggel 7 óráig a felnőtt lakosság részére: Szeged, Hunyadi János sgt. 1. sz. alatt. Telefon: 10-100.

GYERMEKORVOSI ÜGYELET
Munkanapokon 13 órától másnap reggel fél 8 óráig, szombaton, vasárnap és munkaszüneti napokon reggel fél 8 óráig a Lenin krt. 20. szám alatti körzeti gyermekorvosi rendelőben történik a sürgős esetek orvosi ellátása.

FOGORVOSI ÜGYELET
Mindennap este 22 órától reggel 6 óráig, szombaton reggel 7 órától hétfő reggel 7 óráig: Szeged, Zöld Sándor u. 1-3. Telefon: 14-420.

SOS LELKISEGÉLY-SZOLGÁLAT
Mindennap este 7-től reggel 7 óráig. Telefon: 11-000.

18.15: Líteratúra
18.45: Az öngazgatás folyamatal
19.15: Rajzfilm
19.30: Tv-híradó 1., magyarul
20.00: Vajdaságon át
20.45: Lottó
20.55: A jövő gyermekei — angol játékfilm
22.25: Tv-híradó szerbhorvátul
SZERDA DÉLELŐTT BUDAPEST 1.
8.55: TV-torna — (ism.)
9.00: ITV
10.00: Delta — (ism.)
10.25: A bábú — lengyel filmsorozat — 2. — (ism.)
11.15: Képujság

ROSSUTH
8.20: Társalgó
9.44: Részletek Dózsa Miklós filmzenéből
9.50: Lottósorsolás
10.05: Diákfélfóra
10.35: Enkelő Ifjúság
10.51: Nagy mesterek — világhírű előadó-művészek
11.41: A kelletlen leány — Vera Péter regénye — 14.
12.30: Ki nyer ma?
12.45: Hangverseny délidőben Kb.
13.45: Régi magyar táncok
14.25: Orvosi tanácsok
14.30: Örökzöld dzsesszművészek
15.00: Élő világirodalom: Finnország — (ism.)
15.20: Mark Rejzen opera-felvételeiből
16.05: Hallgatózó
17.00: Az emlékezet titkai
17.30: Beszélni nehéz...
17.45: A Szabó család
19.15: Gondolat
20.00: Operettparádé
21.00: Nóták
21.30: Hajrá előtt... — a külkereskedelem
22.20: Tíz perc külpolitika
22.30: Beethoven: A-dúr heggedű-zongora szonáta, Op. 12.
22.50: Munkás-utánpótlás — 7.
23.00: A Magyar Rádió és Televízió színművelő zenekara Liszt-műveket játszik

0.10: Himnusz
0.15: —
4.20: Ejfűl után...
PETŐFI
3.08: Slágerműzeum
3.50: Tíz perc külpolitika — (ism.)
9.05: Napközben — zenés délelőtti
12.10: Elgar: Sevren-i szvit
12.30: A Magyar Rádió népl. zenekara játszik
13.05: Popzene színpadban
14.00: Kiss József obaózik
14.15: Népdalkörök pódiuma — (ism.)
14.40: Kapaszkodó
15.05: Kukuly Júlia operett-dalokat énekel
15.20: Könyvről könyvért
15.30: Csúcsforgalom
17.30: Válasz — (ism.)
18.30: Táncháztársaság
19.05: Csak fiataloknak!
20.00: Előzetes regény
21.05: Vidám népmesék — (ism.)
22.00: —
0.13: Zeneközalban a hallgató
0.15: —
4.20: Ejfűl után...

3. MÚSOR
9.08: A Kölni Musica Antiqua Együttes hangversenye
10.25: A Shadows együttes felvételei — 25-26.
11.52: Magyar zenészek
12.37: Operett-részletek
13.05: Külpolitikai arcképcsarnok — (ism.)
13.20: Népzene sztereóban
14.00: Színművelő zene
15.25: Zenei Tükör — (ism.)
16.00: Szocialis György zongorázik
17.00: Iskolarádió — (ism.)
17.30: Puccini operáiból
18.30: Na maternng jeziku — a Magyar Rádió szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről
19.05: In der Muttersprache — a Magyar Rádió német nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről
19.35: A Magyar Állam Hangversenyzenekar hangversenye a Budapesti Zenei Heteken Közben:
20.15: Marc Delouze és Ördög Szilveszter beszélget a mai költészetéről — (ism.)
21.30: Viktor Píkaizen Paganini-caprice-okat heggedül Gondolatok, vélemények a kortárs zenéről
23.00: Dzsesszfelvételeinkből — a BDSZ-kollekció játszik

SZERDA DÉLELŐTT BUDAPEST 1.
8.20: Az emlékezet titkai
8.50: Kis magyar néprajz
8.55: A Székesschérvári Honvéd Holgyörség zenekara játszik
9.05: Népdalok, néptáncok
9.37: Beszélni nehéz... — (ism.)
9.49: Pillangók — muzsika gyerekeknek
10.05: „Vár egy új világ...” — íróletek a szocialista forradalom történetéből
10.35: Gyermekversek zenével
10.50: Részletek az „Eper és vér” című film zenéiből
11.05: Zenekari muzsika

TÉVÉ

BUDAPEST 1.
8.50: Tv-torna — (ism.)
8.55: ITV
9.50: Lottósorsolás
10.00: A bábú — lengyel filmsorozat — 1. — (ism.)
10.55: Mozart: A-dúr heggedű-
verseny
11.30: Képujság
15.40: ITV
16.50: Hírek
17.00: Líbabirodalom — magyar rövidfilm
17.15: Képujság
17.20: A velünk élő történelem — 7. — (ism.)
18.20: Reklám
18.25: Három nap tv-műsora
18.30: Autó-motorsport
18.50: Reklám
19.05: Mini-Stúdió '85
19.10: Tv-torna
19.15: Esti mese
19.30: Tv-híradó
20.00: A három megcsúfolt férj — spanyol tv-komédia — 14 éven felülieknek!
21.00: Stúdió '85
22.00: Mutató — gazdaságpoltikai magazin
22.45: Tv-híradó 3.
22.55: Himnusz

BUDAPEST 2.
17.05: Képujság
17.10: „Normális hétköznapiokat élni...” — beszélgetés a családról — 2.
17.30: Aprók tánc — (ism.)
18.00: Én fogom az aranyhalat — Tersánszky Józsi Jenő meséje
18.30: Körzeti adások: Budapest, Pécs, Szeged
19.05: A milánói scala — francia film — (ism.)
20.00: Ifjúsági Centrum
21.00: Tv-híradó 2.
21.20: Reklám
21.30: Pericszkóp
22.00: Képujság

BELGRÁD 1.
17.00: Tv-híradó magyarul és szerbhorvátul
17.45: Akarni kell, merni kell — gyermekműsor
18.15: Líteratúra
18.45: Megkérdezlek — szórakoztató műsor
19.15: Rajzfilm
19.30: Tv-híradó 2.
20.00: Témák és dilemmák — belpolitikai műsor
20.45: Lottó
20.55: A jövő gyerekei — angol játékfilm
22.35: Tv-híradó 3.
BELGRÁD 2.
17.30: Belgrádi műsor
19.00: Számítógépek — angol ismeretterjesztő sorozat
19.30: Tv-híradó
20.00: Zenés műsor
20.50: Huszonnégy óra
21.05: A szabadság útjain — dok.-műsor
21.50: Sakk-kommentár
22.10: Mutasd meg, hogyan? — ismeretterjesztő műsor

ÚJVIDEK
17.00: Tv-híradó magyarul és szerbhorvátul
17.45: Akarni kell, merni kell